

skoga kazališta u djelima Rabelaisa i La Fontaine-a, L. Petzoldt o genetičkim i morfološkim aspektima narodne pripovijetke u 17. st., V. Sokolova o formiranju i ranim tipovima povijesnih predaja, R. Brednich o temama narodnih predaja u njemačkim pučkim lecima (poznatoj formi pučkoga tiska), L. Kretzenbacher o kulturnoj uvjetovanosti i funkcijama srednjovjekovnih legenda, P. Dinekov o legendama u staroj bugarskoj književnosti, G. Burde-Schneidewind o predajama i odnosu prema stvarnosti na razmeđu povijesnog događaja i oblikovanja predaje, W. D. Hand (napisano u suradnji sa L. Dégh) o uzajamnom odnosu narodnog vjerovanja, običaja i predaje, E. Pomeranceva o bičima iz tzv. »niske« mitologije u ruskoj »bytovoj« pripovijeci (tj. pripovijeci s temama iz običnog života).

U trećoj sekciji govorili su, uz ostale, C.-H. Tillhagen o magičnoj moći neo-bičnoga, M. Galley o pripovijeci i metafori, D. Simonides o ponovnom ožvljavanju tradicionalnih pripovijedaka, D. Noy o procesu formiranja oikotipova židovskih pripovijedaka, I. Talos o motivima bajki u rumunjskim kolodarskim pjesmama, V. Voigt o mogućnostima redukcije suvremenih istraživanja narodne pripovijetke u svijetu.

Na kongresu su pročitana četiri referata jugoslavenskih predavača: u prvoj sekciji govorio je T. Čubelić o kategoriji usmenoga kao osnovnome konstitutivnom zakonu pri oblikovanju i kazivanju narodnih pripovijedaka, a *autorica ovog prikaza* govorila je o obilježjima hrvatsko-srpskih šaljivih narodnih pripovijedaka; u drugoj sekciji govorio je M. Matičetov o »duhovinu« — djetetu u zmijskom obliku, a u trećoj sekciji referirala je N. Milošević o korespondencijama među proznim i pjesničkim vrstama u srpsko-hrvatskoj usmenoj književnosti.

Uz referat Lutza Röhricha umnožen je veoma instruktivan »Pokušaj sistematskog razvrstavanja šaljive pripovijetke i vica« (Versuch einer Gliederung von Schwank und Witz) s posebnim prilogom primjerā za svaku skupinu, a u izdanju »Encyclopädie des Märchens« umnožen je također vrlo zanimljiv pokušaj sistematizacije iz pera *Elfriede Moser-Rath* »Schwank, Witz, Anekdote. Entwurf zu einer Katalogisierung nach Typen und Motiven« (Göttingen 1969).

Rumunjska akademija znanosti pripremila je za sudionike kongresa posebnu, vrlo dragocjenu publikaciju »Aspekte der Volksprosaforschungen in Rumänien« s priložima na njemačkom i francuskom jeziku, koje su napisali *Viorica Nişcov, Ovidiu Birlea, Corneliu Barbulescu, Tony Brill i Sabina Cornelia Stroescu*.

Maja Bošković-Stulli

PRVI MEĐUNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL I NATJECANJE »ROMÂNIA 69« I ZNANSTVENO ZASJEDANJE U POVODU FESTIVALA (Bukurešt, 26. VIII—4. IX 1969)

U kolovozu i rujnu 1969. održan je u Bukureštu prvi internacionalni folklorni festival pod nazivom »România 69«, koji će se od sada redovno održavati svake treće godine. Na natječaju su sudjelovale ove zemlje: Rumunjska s tri grupe, Engleska, Belgija, Bugarska, Čehoslovačka s dvije grupe, Švicarska;

Francuska, Istočna i Zapadna Njemačka, Italija s dvije grupe, Jugoslavija s dvije grupe, Mongolija, Poljska, Tunis, Mađarska i SSSR. Iako je natjecanje bilo predviđeno isključivo za amatere, ipak su se u konkurenciji našli i čisti profesionalci (Tunis) ili djelomični (Mongolija, Bugarska, Poljska). Po svojem sastavu ovo je do sada bio najjači amaterski festival koji je ikada održan. Ansambli su imali priliku u 50 minuta programa prikazati pjesme, plesove i narodnu nošnju svoje domovine. Međunarodni žiri bio je sastavljen od 15 članova iz raznih zemalja. Jedino su Rumunji bili zastupljeni s dva člana. Jugoslaviju su predstavljale dvije grupe, i to »Joža Vlahović« iz Zagreba i folklorna grupa iz rumunjskog sela Uzdin u Vojvodini. Zagrepčani su izveli: kola iz Slavonije, igre iz Banata, popijevke iz Podravine, vrličko kolo, kolo poskočicu iz Dubrovačkog primorja i posavske plesove. Žiri im je jednoglasno dodijelio zlatnu medalju, naziv laureata i 15000 leja nagrade (oko 16000 novih dinara). Osim toga, »Vlahovičanci«, kako ih u Zagrebu zovu, dobili su i diplomu u konkurenciji narodnih nošnji. Grupa iz Uzdina također je nastupila s velikim uspjehom. Uzdinci su prikazali odlomke iz svojeg svatovskog običaja i dobili tri nagrade za narodnu nošnju. Od ostalih učesnika, bez obzira na dodijeljene ili nedodijeljene nagrade, najviše su se svidjeli ovi sastavi: ansambl »Ivan Vazov« iz Sofije, sva tri rumunjska ansambla, grupa »Vsaca« iz Vsetina — Moravska, grupa iz Mongolije i ansambl »Cecil Sharp« iz Londona.

Rumunji mnogo drže do narodne tradicije. U Rumunjskoj postoji preko 20.000 folklornih grupa. Završnoj predstavi ovog grandioznog festivala prisustvovali su mnogi istaknuti državnici, među ostalim Nicolas Ceaucescu s članovima prezidija.

Na sastanku naučne sekcije, istupilo je s referatima 77 znanstvenih radnika iz cijelog svijeta. Među učesnicima naročito su bili zapaženi dr D'Arcy Hayman (predstavnik UNESCO-a), prof. dr K. C. Peeters iz Belgije (predsjednik Međunarodnog društva za etnologiju i folklor) i prof. Lawrence Krader, USA (generalni sekretar Međunarodne asocijacije za etnologiju i antropologiju). Na simpoziju su držali referate predstavnici rumunjske znanosti, zatim znanstvenici iz SSSR-a, Poljske, USA, Indije, Maroka, Mađarske, Čehoslovačke, Engleske, Perua, Njemačke, Libana, Španije, Izraela, Bugarske i Nizozemske. Jugoslaveni su također bili brojno zastupljeni i dali značajne referate. Prof. dr. Milovan Gavazzi govorio je o studiju narodnog stvaralaštva. Akademik Dušan Nedeljković iznio je neke misli o sadašnjem razvoju narodne umjetnosti. Dr Blaže Ristovski prikazao je kako se narodna pjesma javlja u tri generacije, a dr Slobodan Zečević govorio je o ulozi folklornih festivala u razvoju narodnog stvaralaštva. Tome Sazdov raspravljao je o anonimnosti folkloru u suvremenom životu, a dr Kiril Penušliski o suvremenim makedonskim baladama. Vera Antić prijavila je referat o nekim motivima koji se susreću u apokrifima i religioznim makedonskim narodnim pjesmama. Dr Gane Todorovski ukazao je na posebnosti suvremenog makedonskog folkloru, a Milica Ilijin tumačila je ulogu tradicionalnih narodnih plesova u uvjetima suvremenog života. Dr Srebrica Knežević iznijela je svoju koncepciju o narodnim plesovima u vezi s tradicionalnom etnomedicinom, dok je dr Miroslav Draškić govorio o nadgrobnim spomenicima u Srbiji.

U Bukureštu je, izvan simpozija, radila i sekcija za narodni ples IFMC-a, produbljujući problematiku strukturalne analize narodnih plesova. Sastancima sekcije prisustvovali su, osim Rumunjki dra Vere Proce Ciortee i Ance Giurcescu, dr Curt Petermann iz Njemačke, Martin György iz Mađarske, dr Hannah Laudova iz Čehoslovačke, Milica Ilijin iz Jugoslavije i još neki etnoko-reolozi.

Festival »România 69« sa svojim popratnim priredbama (simpozijem, sastancima, izložbama) bio je značajan kulturni i naučni događaj.

Ivan Ivančan

DVADESET GODINA FOLKLORNOG ANSAMBLA HRVATSKE »LADO«

Navršilo se dvadeset godina otkako je u Zagrebu osnovan »Državni zbor narodnih plesova i pjesama Hrvatske«, kasnije nazvan »LADO«. Tada su već u Srbiji i Makedoniji postojale dvije profesionalne folklorno-umjetničke ustanove »Tanec« u Skoplju i »Kolo« u Beogradu. Do osnivanja iste takve umjetničke institucije u Zagrebu došlo je 11. studenog 1949. godine, najviše zaslugom prof. Zvonka Ljevakovića, tadašnjeg umjetničkog rukovodioca folklorne sekcije OKUD »Joža Vlahović«, koji je zajedno sa svojim suradnicima znao okupiti i oduševiti za narodnu umjetnost stotine mladih Zagrepčana.

U godinama poslije oslobođenja, odmah nakon svršetka rata, u našoj se zemlji mnogo plesalo, sviralo i pjevalo u narodnim nošnjama. Kao nikada dotada, mladi su ljudi i u gradovima počeli njegovati narodnu umjetnost, nalazeći sebi razonodu u skupim narodnim plesovima. Gotovo spontano su nastajale folklorne sekcije u mnogobrojnim radničkim, omladinskim i drugim kulturno-umjetničkim društvima, jednako u manjim kao i u većim gradovima. Između nekoliko stotina takvih gradskih amaterskih skupina, koje su s velikim entuzijazmom nastupale na mnogim priredbama, smotrama i natjecanjima, već prvih godina iza rata izbila je na sam vrh, među najbolje u našoj zemlji, i folklorna sekcija OKUD »Joža Vlahović« u Zagrebu.

Uskoro, već 1947. godine, ta grupa oduševljene zagrebačke omladine postiže značajnu internacionalnu afirmaciju na Svjetskom festivalu omladine u Pragu, a nepune dvije godine kasnije, 1949, na takmičenju najboljih folklornih grupa Jugoslavije, zauzima počasno prvo mjesto, ispred svih amaterskih i dva postojeća profesionalna folklorna ansambla. Bio je to uspjeh bez presedana. Uspjeh za koji su prof. Ljevaković i njegovi mladi amateri dobili iste godine i prvu nagradu jugoslavenke vlade.

Sve je to logično dovelo do toga da se od postojeće skupine amatera u jesen 1949. osnuje profesionalni državni umjetnički ansambl — jedini u republici Hrvatskoj — koji će imati osnovni zadatak da u zemlji i inozemstvu scenski prikazuje umjetnički obrađeno blago naroda Jugoslavije. U rekordnom vremenu, u nešto više od dva mjeseca, profesoru Ljevakoviću i njegovim najbližim suradnicima uspjelo je ne samo organizirati novu umjetničku ustanovu nego još i mnogo više: formirati potpuno novi profesionalni umjetnički ansambl od tada najboljih zagrebačkih amatera, koji su, s ogromnim entuzijazmom, razumljivim za ondašnje prilike, zajednički pristupili radu na stvaranju novog pro-